

רשומות

הצעות חוק

12 ביולי 1983

1634

ב' באב התשמ"ג

צמוד

207

חוק הרשויות המקומיות (בחירות) (תיקון מס' 12), התשמ"ג-1983

מתפרסמת בזה הצעת חוק מטעם הממשלה:

חוק הרשויות המקומיות (בחירות) (תיקון מס' 12), התשמ"ג-1983

1. בסעיף 24 לחוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה-1965¹ (להלן — תיקון סעיף 24 לחוק העיקרי) —
- (1) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא "עד לבחירת יושב ראש כאמור ישמש כיושב ראש הועדה פקיד הבחירות שנתמנה לרשות המקומית לפי סעיף 29";
- (2) בסעיף קטן (ב), אחרי "לראש המועצה" יבוא "ולפקיד הבחירות".
2. בסעיף 25(א) לחוק העיקרי, במקום "יאושרו" יבוא "יירשמו".

תיקון סעיף 25

דברי הסבר

סעיף 2 לפי סעיף 25(א) לחוק העיקרי יש לערוך עד היום ה-66 לפני יום הבחירות, בכל מועצת רשות מקומית, מעין הודעות של סיעות המועצה היוצאת שלפיה נקבעים שמות הסיעות ומספר החברים בכל סיעה. נאמר בסעיף כי שמות הסיעות, מספר החברים בכל סיעה ושמות באי-כוח הסיעות וממלאי מקומם "יאושרו" בידי המועצה. ביטוי זה איננו נכון שכן למועצה אין שיקול דעת לאשר או לסרב לאשר את אופן הודעותם של הסיעות.

מוצע לפיכך כי במקום המלה "יאושרו" יכתב "יירשמו", שהוא המונח המשקף נכונה את פעולת המועצה בענין זה.

סעיף 1 סעיף 24(א) לחוק העיקרי קובע שכל מועצת רשות מקומית הייבת, לא יאוחר מ-60 יום לפני יום הבחירות, לבחור ועדת בחירות ולבחור באתר מחברי הועדה להיות יושב ראש הועדה. במספר מקרים במערכות בחירות קודמות לא נבחר במועד יושב הראש וכתוצאה מכך שותקה פעילות ועדת הבחירות.

מוצע כי עד לבחירת יושב ראש ועדת הבחירות בידי המועצה, ישמש פקיד הבחירות כיושב ראש. בעקבות תיקון זה מוצע גם שרשימת הנציגים של כל סיעה מסיעות המועצה בוועדת הבחירות, אשר לפי סעיף 24(ב) לחוק העיקרי יש להגישה לראש הרשות המקומית, תוגש גם לפקיד הבחירות.

1 ס"ח התשכ"ה, עמ' 248; התשל"ח, עמ' 14; התשמ"ג, עמ' 106; ה"ח התש"ם, עמ' 351.

- תיקון סעיף 35 3 בסעיף 35 לחוק העיקרי, סעיף קטן (ט) יסומן (י) ולפניו יבוא :
- "(ט) פקיד הבחירות לא יקבל רשימת מועמדים שנעשה בה אחד משינויים אלה : החלפת מועמד פלוני במועמד אחר, מחיקה או הוספה של שם מועמד, שינוי סדר רישומו של מועמד ברשימה או שינוי המספר הסידורי של שם מועמד."
- תיקון סעיף 38 א 4 בסעיף 38 לחוק העיקרי —
- (1) במקום "2,000 לירות" יבוא "10,000 שקלים";
- (2) במקום "4,000 לירות" יבוא "20,000 שקלים";
- (3) במקום "12,000 לירות" יבוא "60,000 שקלים";
- (4) במקום "16,000 לירות" יבוא "80,000 שקלים".
- תיקון סעיף 42 5 בסעיף 42(א) לחוק העיקרי, במקום "כולה או אחד משמות המועמדים" יבוא "כולה או מקצתה".
- תיקון סעיף 55 6 בסעיף 55(א) לחוק העיקרי, במקום "11 בלילה" יבוא "9 בערב" ובמקום "9 בלילה" יבוא "7 בערב".
- תיקון סעיף 60 7 בסעיף 60 לחוק העיקרי —
- (1) במקום סעיף קטן (ב) יבוא :
- "(ב) כאמצעי זיהוי תשמש רק תעודת זהות שניתנה לפי פקודת מרשם התושבים, התש"ט—1949², או לפי חוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה—1965³."

דברי הסבר

מספר התושבים	מספר הערבו (בלירות)
עד 5,000	2,000
5001 עד 25,000	4,000
25001 עד 100,000	12,000
למעלה מ-100,000	16,000

נוכח השינוי שחל בערך המטבע מוצע להעלות סכומים אלה.

סעיף 3 סעיף 35 לחוק העיקרי קובע את ההוראות החלות על הגשת רשימות מועמדים. במערכות הבחירות הקודמות לרשויות המקומיות קרה שהוגשו רשימות מועמדים שנעשו בהן שינויים, אם בהחלפת או מחיקת מועמד ואם בשינוי סדר רישומו של מועמד ברשימה או בשינוי המספר הסידורי של שם המועמד.

לא תמיד היה ברור אם שינויים אלה נעשו לפני שמגישי הרשימה התמו עליה או שמא אחרי התמימה.

כדי לעקור תופעה זו מוצע, בדומה להוראה הקיימת לגבי הבחירות לכנסת, לקבוע שפקיד הבחירות לא יקבל רשימה שנעשו בה שינויים כאמור.

סעיף 4 סעיף 38 לחוק העיקרי מחייב את באי כוח הסיעות של הרשימות החדשות להפקיד בידי פקיד הבחירות, עם הגשת רשימות המועמדים, ערבון כספי שסכומו נקבע בחוק בהתאם למספר התושבים הרשומים במרשם האוכלוסין כתושבי הרשות המקומית. סכומי הערבון נקבעו לאהרונה בנובמבר 1977, ואלה הם :

סעיף 6 במערכת הבחירות האחרונה לכנסת קוצרו שעות ההצבעה בשעה אחת כך שהצבעה התקיימה בין השעות 7 בבוקר ו-10 בלילה. התברר כי הייתה תועלת רבה בקיצור זה ואילו אחוז המצביעים לא ירד כתוצאה מכך. בדיקות שנעשו מוכיחות שניתן לקצר בשעתיים את שעות ההצבעה.

מוצע לקבוע כי שעות ההצבעה בבחירות לרשויות המקומיות תהיינה מ-7 בבוקר ועד 9 בערב, ובשונים שמספר הזכאים להצביע בהם אינו עולה על 350 — עד 7 בערב.

סעיף 7 הסעיף 60(ב) לחוק העיקרי מצויין כאמצעי זיהוי שניתן באמצעותו להזדהות בפני ועדת קלפי, פנקס זיהוי שניתן לפי תקנות שעת חירום (רישום

2 ע"ד התשי"ט, תוס' א', עמ' 164.
3 ס"ח התשכ"ה, עמ' 270.

(2) במקום סעיף קטן (ג) יבוא :

"(ג) מי שהצביע, תטביע ועדת הקלפי בתעודת הוזהות שלו חותמת המעידה שהצביע ותמחוק את שמו מרשימת הבוחרים."

8. בסעיף 71א לחוק העיקרי, במקום "מיד לאחר פרסום תוצאות הבחירות ברשומות" יבוא "במועד שיקבע השר בתקנות".

9. בסעיף 78 לחוק העיקרי, אחרי "או בשירות קבע של צבא-הגנה לישראל" יבוא "וכן הנמנים עם חיל המשטרה או עם שירות בתי הסוהר".

10. בסעיף 81 לחוק העיקרי —

(1) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא "או בתעודת השוטר או תעודת הסוהר שלו".

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "את מספר רישומו (זהותו) במרשם התושבים" יבוא "את מספר תעודת הוזהות שלו".

11. בסעיף 84 לחוק העיקרי —

(1) בסעיף קטן (ב), במקום "ומספר תעודת השוטר" יבוא "ומספרו האישי של השוטר במשטרה";

דברי הסבר

שיינתן בו. ואכן בתקנות 35 ו-36 לתקנות הרשויות המקומיות (סדרי בחירות), התשכ"ה—1965, נקבע כך אלא שהן עומדות בסתירה לאמור בסעיף 71א.

לפיכך מוצע לקבוע שהערבון יוחזר לנוהגו במועד שנקבע בתקנות.

סעיפים 9 ו-10 בפרק ח' לחוק העיקרי נקבעו סדרי הצבעה מיוחדים לחיילים.

לקראת שלוש מערכות הבחירות האחרונות לרשויות המקומיות החלו הוראות מיוחדות אלה אף על שוטרים.

מוצע שמתן האפשרות לשוטרים להצביע בקלפיות שנקבעו לחיילים, על פי סדרי הצבעה המפורטים בפרק ח', תיקבע כהוראת קבע בחוק ולא כהוראת שעה לקראת כל מערכת בחירות. כן מוצע להחיל סדרי הצבעה אלה אף על סוהרים, רבים מהסוהרים משרתים בבתי כלא אשר נמצאים מתוך לתחום הישוב בו הם גרים. עובדת הימצאם ביום הבחירות במקום עבודתם מבלי יכולת לעזוב אלא לזמן קצר בלבד, מנעה מהסוהרים עד כה להשתתף בבחירות. מתן האפשרות לסוהרים, בדומה לשוטרים, להצביע במחנות צבא הסמוכים למקום שירותם, תפתור בעיה זו.

סעיף 11 בסעיף 84 לחוק העיקרי נאמר כי ברשימת השוטרים ובתעודות הצבעה לשוטרים יצויין, בין השאר, מספר תעודת השוטר. מתברר כי השוטרים מחליפים את תעודות השוטר שלהם לעיתים מוזמנות (עם עליה בדרגה, שינוי מקום השירות וכדומה)

תושבים), התש"ח—1948. פנקס זה איננו בתוקף כיום. לעומת זאת לא מוזכרת בסעיף תעודת זהות שניתנה לפי חוק מרשם האוכלוסין.

מוצע לכן לתקן את ההוראה כך שיצוינו בה כאמ" צעי זיהוי סוגי תעודות הוזהות שהן היום בנות תוקף.

סעיף 60(ג) קובע שלושה אמצעים למנוע הצבעה נוספת מאדם שכבר הצביע, וזו לשונו:

"(ג) מי שהצביע, תטביע ועדת הקלפי בפנקס הזיהוי או בתעודת הוזהות שלו חותמת המעידה שהצביע, תגב את הפנקס או התעודה, ותמחוק את שם המצביע מרשימת הבוחרים.

במשך השנים אוחזו הטבעת החותמת והניקוב על ידי התקנת מסמרים בחותמת.

הנסיון ממערכות בחירות קודמות מוכיח שהניקוב מסרביל את עבודת ועדות הקלפי ומייקר את עלות הבחירות בעוד שתוספת הבטחון שיש בו למניעת הצבעה חוזרת הינה שולית. מוצע לפיכך לבטל את הצורך בניקוב תעודות הוזהות.

סעיף 8 בסעיף 71א לחוק העיקרי נאמר שערבון שניתן עם הגשת רשימת מועמדים, ואין לחלטו לקופת המועצה של הרשות המקומית משום שהרשימה זכתה במנדט אחד לפחות, יוחזר לנוהגו מיד לאחר פרסום תוצאות הבחירות ברשומות.

לא ניתן להחזיר את הערבון קודם שמתברר אם הוגש ערעור בבחירות הנוגע לרשימת שנתנה את הער" בון ואם הוגש ערעור כזה, יש להמתין לפסק הדין

- (2) בסעיף קטן (ד), המלים "או פנקס הזיהוי" — יימחקו ובמקום "את מספר תעודת השוטר שלו" יבוא "את מספרו האישי במשטרה";
- (3) בסעיף קטן (ה), המלים "או בפנקס זיהוי" וכן המלים "ותוקב את תעודת הזהות או פנקס הזיהוי כאמור בסעיף 60" — יימחקו.

12. בסעיף 86(א) לחוק העיקרי, אחרי פסקה (8) יבוא:
 "(9) המשמיד פתק הצבעה מן הפתקים שהוצאו מן הקלפי לפני שנכלל בספירה או המטיל פגם ביודעין בפתק כאמור וגורם בכך לפסילתו."

13. פסקאות (2) ו-(4) של סעיף 6 לחוק הרשויות המקומיות (בחירות) (תיקון מס' 4), התשכ"ט—1969⁴ וחוק הרשויות המקומיות (בחירות) (הוראות שעה), התשל"ה—1969⁵, חולו על הבחירות לרשויות המקומיות שיתקיימו בשנת התשמ"ד.

14. לענין הבחירות לראשי רשויות מקומיות שיתקיימו בשנת התשמ"ד יראו כאילו בחוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם), התשל"ה—1975⁶, בסעיף 7(ב)(1), במקום "עד 61" נאמר "עד 61א".

תיקון סעיף 86
 החלת הוראות שעה על הבחירות לרשויות המקומיות
 החלת הוראות שעה על הבחירות לראשי רשויות מקומיות

דברי הסבר

(ג) הסמכת שר הפנים, בהתייעצות עם שר הבטח, חוץ, לתת הוראות בדבר דרך הזיהוי של חיילים הנמצאים באזורים מיוחדים ששר הפנים יקבע לענין זה בהתייעצות כאמור ובדבר האמצעי שיעיד על הצבעתם (סעיף 81(ג));

(ד) הסמכת שר הפנים, בהתייעצות עם שר הבטח, חוץ, לתת הוראות בדבר סדרי הצבעתם של עובדי צה"ל ועובדים אחרים הנמצאים ביום הבחירות באזורים מסויימים בחוץ השטחים המוחזקים (סעיף 84א).

סעיף 14 בסעיף 7(ב)(1) לחוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם), התשל"ה—1975 (להלן — חוק הבחירה הישירה) מפורטת רשימת סעיפים של חוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה—1965, החלים גם על בחירת ראשי הרשויות המקומיות לפי חוק הבחירה הישירה. לרשימה זו מוצע להוסיף כהוראת שעה את סעיף 61א לחוק אשר כאמור בדברי ההסבר לסעיף 13 הוצע להתילו גם במערכת הבחירות הקרובה לרשויות המקומיות. סעיף זה מעניק כאמור לשר הפנים סמכויות מיוחדות כאשר הוא נוכח לדעת שבאזור קלפי פלוני קיימות נסיבות המונעות או העלולות למנוע את מהלכה התקין של ההצבעה.

הוראות השעה האחרות שצויינו לעיל יחולו ממילא על חוק הבחירה הישירה מפני שהן מצויות בפרק ה' לחוק וסעיף 7(ב)(2) לחוק הבחירה הישירה קובע שהוראות פרק ה' לחוק יחולו על בחירתו של ראש רשות לפי חוק הבחירה הישירה.

וכל תעודה נושאת מספר שונה. לעומת זאת יש לכל שוטר מספר אישי שאיננו משתנה.

מוצע לכן שברשימה ובתעודות ההצבעה יצויין מספרו האישי של השוטר ולא מספר תעודת השוטר.

סעיף 12 סעיף 86 לחוק העיקרי קובע עבירות של הפרעה לבחירות. בין היתר נקבע כעבירה, בפסקה (8), מעשה של השמדת מעטפת הצבעה מן המעטפות שהוצאו מן הקלפי לפני שהיא נכללה בספירת הקולות. אין הוראה דומה לגבי השמדת או פסילת פתק הצבעה בשלב של הוצאתו מתוך מעטפת ההצבעה ולפני שהוא נכלל בספירה. מוצע להוסיף הוראה כזו.

סעיף 13 לקראת שלוש מערכות הבחירות האחרונות לרשויות המקומיות נקבעו מספר הוראות כהוראות שעה. גם במערכת הבחירות שתתקיים בשנת התשמ"ד יש צורך בקיומן של ההוראות האמורות ומוצע לפיכך להחילן על בחירות אלה.

ואלה הן ההוראות:

(א) הסמכת שר הפנים להורות על דחיית פתיחתה של קלפי מסויימת, על הפסקת ההצבעה בה וחידוש ההצבעה ועל הוספת זמן להצבעה, זאת כאשר נוכח השר לדעת שבאזור קלפי זה קיימות נסיבות מיוחדות המונעות או עלולות למנוע את מהלכה התקין של ההצבעה (סעיף 61א לחוק העיקרי);

(ב) מתן אפשרות לקבוע לחיילים הנמצאים בתנאי חירום מיוחדים, שעות הצבעה גמישות שיהיו בתוך 72 שעות הכוללות את יום הבחירות (סעיף 80א);

4 ס"ח התשכ"ט, עמ' 197.
 5 ס"ח התשל"ה, עמ' 3.
 6 ס"ח התשל"ה, עמ' 211.